

ਮੇਰੀ ਵਲਾਇਤ ਫੇਰੀ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਮੇਰੀ ਵਲਾਇਤ ਫੇਰੀ

ਪਹਿਲਾਂ ਛਪੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. **Gill's Criminal Investigation and Trial (English)**
Foreword by Hon`ble Mr. Justice Harbans Singh
(Approved by High Court for use of subordinate Courts)
2. **Panchayat Guide including Punjab Gram Panchayat Act 1952 and Punjab Village (Common Land Act) 1961 (English - two Editions)**
Foreword by Hon`ble Mr. Justice A. N. Grover
(Approved by High Court for use of subordinate Courts)
Punjabi Edition foreword by S. Darbara Singh. Minister for Home, Development & Panchayats, Punjab.
(Approved by Central Library Committee Punjab for use of all Offices & Panchayats Libraries etc.)
3. **ਮੇਰਾ ਧਰਮ ਮੇਰਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਪੰਜਾਬੀ ਐਡੀਸ਼ਨ)**
ਮੁੱਖ ਬੰਦ : ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡ ਵਿਨਰ
ਧਰਮ ਪਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
4. **ਬਦ-ਨਸੀਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਬੰਦ : ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ**
5. **Maharaja and the Kohinoor (English)**
Foreword by Prof. Surinder Singh Narula
6. **Lahore Darbar and Rani Jindan**
Foreword by Dr. Sukhdev Singh, Vice Chancellor,
Punjab Agricultural University. Ludhiana.
7. **Maharaja and the Kohinoor (enlarged and revised edition)**

Next Publications :

1. **Lahore Darbar and Rani Jindan (Improved edition)**
2. **Blood-bath after Ranjit Singh**
3. **Maharaja Dalip Singh Cheated out**

ਮੇਰੀ ਵਲਾਇਤ ਫੇਰੀ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਜਸਵੰਤ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਲੁਧਿਆਣਾ

Meri Walait Pheri

by

Avtar Singh Gill

Addl. Distt & Sessions Judge (Retd.)

12-D, Sarabha Nagar, Ludhiana-141 001 (Punjab)

© 0161-2457530

708 / 11-13 CHD

9878-336677

© ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ : 2006

ਟਾਈਪ ਸੈਟਿੰਗ : ਪਰਮਿੰਦਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ

© 0161-2455289, 94170-25289

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :

ਜਸਵੰਤ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼

41/100-ਜੇ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨਗਰ,

ਲੁਧਿਆਣਾ-141 012

© 0161-2455289, 94170-25289

ਮੁੱਲ : 150 ਰਪਏ / 20 ਡਾਲਰ / 15 ਪੈਂਡ

Printed in India at Jaswant Printers, Ludhiana.

ਸਮਰਪਣ

ਚਾਨਣ : 1930 ਵਿਵਾਹ : 1954 ਵਿਛੋੜਾ : 2005

**ਗੁਰਮੁੱਖ, ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸੱਚੀ ਜੀਵਨ ਸਾਬਣ
ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ**

**ਜੋ ਸਵੱਛਤਾ, ਸੇਵਾ, ਦਇਆ, ਨਿਮਰਤਾ, ਉਦਾਰਤਾ
ਅਤੇ ਸੰਤਾਨ ਪਾਲਣ ਵਰਗੇ ਅਣਗਿਣਤ ਗੁਣ ਖਿਲਾਰਦੀ
ਸ਼੍ਰੀਰਕ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਸਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਵਸੀ।**

ਤਤਕਰਾ

ਮੈਂ ਕਲਮ ਕਿਉਂ ਚਲਾਈ	7
ਵਲਾਇਤ ਫੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ	9
ਮਿੱਤ੍ਰ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਢੋਅ ਬਣੇ	11
ਅੰਗਦ ਸਫਰ ਵਿਚ ਸੰਗੀ ਬਣਿਆ	14
ਉੜਾਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ	16
ਬਰਮਿੰਘਮ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਵਲ ਨੂੰ	18
ਬਰਮਿੰਘਮ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਉਤਾਰਾ	21
ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਘਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਦੇ	23
ਤਬਾਹ ਹੋਇਆ ਕੈਥੀਡਰਲ ਦੇਖਿਆ	25
ਰੈਡਫੋਰਡ ਤੋਂ ਸਲੋਹ ਲਈ ਕੂਚ	28
ਬੈਕਨਸਕਾਟ ਮਾਡਲ ਪਿੰਡ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ	30
ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਹਿਲ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਾਲੇ	33
ਮਹਿਲ ਪਾਸ ਪੁੱਜੇ	36
ਐਲਵੇਡਨ ਮਹਿਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ	39
ਬੈਟਫੋਰਡ ਦਾ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇਖਿਆ	41
ਮਹਿਲਾ ਸੋਸ਼ਨ ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ	44
ਬਿਟਿਸ਼ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਦਾਬਲਾਲਿਆ	47
ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਨਾਲ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲੰਡਨ ਵਿਚ	50
ਕਵੈਂਟਰੀ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੜਕੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	53
ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਦੀ ਯਾਦ ਲੈ ਗਈ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਤੇ	55
ਮੌਮ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਲੈ ਗਈ ਲੰਦਨ ਸ਼ਹਿਰ	57
ਨੇਤਿਓਂ ਦੇਖੀ ਮੈਡਮ ਤੁਸਾਅਡਜ਼ ਨੁਮਾਇਸ਼	60
ਯੂਰਪੀ ਪੁਰਾਤਨ ਤਸੀਹੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਦੇਖੇ	62
ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ	65
ਟਾਵਰ ਆਫ਼ ਲੰਡਨ ਦੇਖਣ ਲਈ ਚਾਲੇ	67
ਅੱਖੀ ਡਿੱਠਾ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ- ‘ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪਹਾੜ’	69
ਖੁੰਨੀ ਟਾਵਰ ਨੇ ਦਿਲ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੇ	72
ਸ਼ਾਹੀ ਜੰਗੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵੀ ਜਾ ਦੇਖਿਆ	75
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਦਿਨ	77
ਕ੍ਰਿਕਟ ਗਰਾਊਂਡ ਲੰਡਨ ਦੀ ਜਾਨ ਮੰਨੀ	81
ਲੰਡਨ ਦੀ ਅੱਖ ਸਾਨੂੰ ਖਿੱਚ ਹੀ ਲੈ ਗਈ	83
ਟੈਫਾਲਗਰ ਚੌਂਕ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੇਖੇ	85
ਵਿਨਚੈਸਟਰ ਦਾ ਐਲੀਅਟ	87
ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਟਾਪੂ ‘ਆਈਲ ਆਫ਼ ਵਾਈਟ’ ਕਿਉਂ ਦੇਖਣ ਗਏ	88
ਸਾਊਥੈਮਪਟਨ ਤੋਂ ਪੂਰਬੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਸਫਰ ਪਾਣੀ ਉਪਰ	91
ਮਲਕਾ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦਾ ਮਹਿਲ ਦੇਖਿਆ	93
ਓਸਬੋਰਨ ਮਹਿਲ ਆਦਿ ਦੇਖ ਕੇ ਵਾਪਸ ਸਲੋਹ	96
ਲੰਦਨ ਵਿਚ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਅਨਮੋਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇਖੀਆਂ	98
ਡਰੇਟਨ ਮੈਨਰ ਫੌਨ ਪਾਰਕ ਦੇਖਕੇ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ	100